

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžrk/4/2019
Identifikačné číslo spisu: 5015201144
Dátum vydania rozhodnutia: 05.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5015201144.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Milana Moravu a JUDr. Jany Zemkovej, PhD., v právnej veci žalobcov (sťažovateľov): 1. Z. D., bytom I. - B. XXX, 2. D. D., bytom I. - B. XXX, zastúpených Mgr. Petrom Balážom, advokátom so sídlom Volgogradská 10964/19, Martin, proti žalovanému: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, so sídlom Chlumeckého 2, Bratislava, za účasti ďalších účastníkov: 1. Krajská prokuratúra Bratislava, so sídlom Vajnorská 47, Bratislava, 2. K. Z., bytom G. XX, X., 3. A. D., bytom X. XXX, 4. U. Z., bytom W. XXXX/XX, I., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. LPO 5839/2015-737/Va zo 16. októbra 2015, o kasačnej sťažnosti žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/13/2018-119 z 27. júna 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/13/2018-119 z 27. júna 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 2S/13/2018-119 z 27.06.2018 žalobu žalobcov o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. LPO 5839/2015-737/Va zo 16.10.2015 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol a žalovanému a ďalším účastníkom právo na náhradu trov konania podľa § 168 a 169 SSP nepriznal.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že právny predchodca ďalších účastníkov 2 až 4 ako predávajúci a žalobcovia ako kupujúci uzavreli dňa 05.06.2013 kúpnu zmluvu o prevode vlastníckeho práva k pozemkom parcely registra E, zapísaným na LV č. XXX v k.ú. I., LV č. XXX a č. XXX v k.ú. B., LV č. XXX v k.ú. X. a LV č. XXX v k.ú. B., vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/47. Kúpna cena bola pôvodne dohodnutá na sumu 15 000,- €, neskôr v znení Dodatku č. 1 z 05.06.2013 a Dodatku č. 2 bez uvedenia dátumu bola kúpna cena znížená na sumu 11 000,- €. V čl. IV. ods. 2 a 4 kúpnej zmluvy sa uvádza, že predmet kúpy je členským podielom predávajúceho ako člena pozemkového spoločenstva P. a predmet kúpy je v správe tohto spoločenstva. Predávajúci sa zaviazal rozposlať písomné výzvy na uplatnenie predkupného práva k predmetu kúpy ostatným spoluvlastníkom do 7 dní odo dňa

nasledujúceho po dni nadobudnutia platnosti zmluvy. V písomnej výzve mal určiť lehotu na doručenie písomného oznámenia o využití predkupného práva predávajúcemu k predmetu kúpy za podmienok totožných s podmienkami tejto zmluvy (t.j. kúpna cena 15 000,- € splatná pri podpise kúpnej zmluvy, lehota na doručenie písomného oznámenia o využití predkupného práva dňa 01.07.2013 do 12.00 hod. a lehota na uzavretie kúpnej zmluvy bola určená na 07.07.2013 do 10.00 hod.). Kúpna zmluva nadobudla platnosť a účinnosť dňom jej podpisu zmluvnými stranami okrem čl. II (predmet kúpy), ktorý nadobudol účinnosť splnením odkladacej podmienky, ktorou bol okamih (deň a hodina) márneho uplynutia lehoty určenej predávajúcim ostatným spoluvlastníkom na uzavretie kúpnej zmluvy o využití predkupného práva.

3. Okresný úrad Turčianske Teplice, katastrálny odbor rozhodnutím č. V 363/13 zo 17.01.2014 povolil vklad vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy z 05.06.2013 prospech žalobcov.

4. Proti rozhodnutiu Okresného úradu Turčianske Teplice, katastrálny odbor č. V 363/13 zo 17.01.2014 podal prokurátor protest č. Pd 41/15/5506-5 z 30.04.2015. Namietal, že majetkovú podstatu pozemkového spoločenstva P., evidovaného v registri pozemkových spoločenstiev pod č. 20, tvorili nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, č. XXX a č. XXXX v k. ú. B., LV č. XXX v k. ú. X., LV č. XXX, č. XXX a č. XXX v k. ú. I., LV č. XXX a č. XXXX v k.ú. B.. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 154/2010 z 05.10.2010 a výklad pojmu spoločná nehnuteľnosť, ktorá sa vzťahuje na celý majetkový substrát pozemkového spoločenstva, keďže každý spoluvlastník môže mať len jeden podiel spoločnej nehnuteľnosti, ktorý je vyjadrený zlomkom k celku. Pri porovnaní majetkového substrátu pozemkového spoločenstva a kúpnej zmluvy z 05.06.2013 je zrejmé, že touto sa neprevádzalo vlastnícke právo k podielom vlastníka na pozemkoch zapísaných na LV č. XXXX v k. ú. B., LV č. XXX a č. XXX v k. ú. I. a LV č. XXXX v k. ú. B.. Nedošlo teda k prevodu vlastníckeho práva vlastníka k podielu na spoločnej nehnuteľnosti na všetkých pozemkoch do nej patriacich, v dôsledku čoho je kúpna zmluva v rozpore s § 9 ods. 8 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „zákon č. 97/2013 Z.z.“) a teda je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

5. Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov rozhodnutím č. UPo 5/2015-Lu zo 06.07.2015 vyhovel protestu prokurátora a rozhodnutie Okresného úradu Turčianske Teplice, katastrálny odbor č. V 363/13 zo 17.01.2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že rozhodnutie bolo vydané v rozpore s § 31 ods. 1 a 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „zákon č. 162/1995 Z.z.“) a § 8 ods. 1 a § 9 ods. 8 zákona č. 97/2013 Z.z. Predávajúci v čase uzavretia kúpnej zmluvy vlastnil spoluvlastnícky podiel na prevádzaných nehnuteľnostiach a aj na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX v k.ú. B. a LV č. XXX a č. XXX v k.ú. I., ktoré tvorili s prevádzanými pozemkami spoločnú nehnuteľnosť a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v k.ú. B. nemohli byť predmetom kúpnej zmluvy, pretože ich predávajúci nevlastnil.

6. Žalovaný rozhodnutím č. LPO 5839/2015-737/Va zo 16.10.2015 zamietol odvolanie žalobcov a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Žilina, odbor opravných prostriedkov č. UPo 5/2015-Lu zo 06.07.2015, stotožňujúc sa s názorom prvostupňového správneho orgánu, že predmetom prevodu bol podiel len na niektorých pozemkoch spoločnej nehnuteľnosti, a teda takýto právny úkon je neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

7. Podľa krajského súdu bolo v prejednávanej veci potrebné zodpovedať otázku charakteru prevádzaných nehnuteľností, teda či ide o spoločnú nehnuteľnosť, čo má význam pre následné určenie právneho režimu jej prevodu a právne posúdenie veci.

8. Krajský súd uviedol, že rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva môže byť napadnuté protestom prokurátora a v prípade zistenej nezákonnosti vkladového rozhodnutia môže byť aj zrušené, tak ako to vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. 1Sžo/42/2008, 8Sžo/143/2010, R 95/2012) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 283/2011), preto túto námietku žalobcov vyhodnotil ako právne irelevantnú.

9. Ďalej krajský súd uviedol, že okresný úrad vo vkladovom konaní skúma aj absolútnu neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, čo je v § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. vyjadrené slovami „či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza“. Keďže je okresný úrad povinný zistiť presne a úplne skutkový stav veci, prihliada aj na iné skutkové a právne skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na povolenie vkladu, resp. ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Uvedené skutočnosti posudzuje ku dňu vydania rozhodnutia o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

10. Krajský súd poukázal na to, že pre ustálenie existencie spoločnej nehnuteľnosti sú určujúce kritériá vyplývajúce zo zákona č. 97/2013 Z.z., a to: a/ nehnuteľnosť musí byť majetkovým substrátom pozemkového spoločenstva, b/ ide o jednu nehnuteľnú vec zloženú z viacerých samostatných pozemkov, c/ nedeliteľnosť spoločnej nehnuteľnosti okrem oddelenia novovytvoreného pozemku. Podielové spoluvlastníctvo k spoločnej nehnuteľnosti je charakteristické tým, že ho nemožno zrušiť a vyporiadať podľa Občianskeho zákonníka. V tomto kontexte je zákon č. 97/2013 Z.z. lex specialis a Občiansky zákonník lex generalis, preto sa primárne postupuje podľa osobitného zákona č. 97/2013 Z.z. Podiely spoluvlastníkov vyjadrujú ich pomer účasti na výkone práv a povinností vyplývajúcich z členstva v spoločenstve; podiely spoluvlastníkov nemusia byť nevyhnutne rovnaké, tak ako to predpokladá § 9 ods. 4 a ods. 6 zákona č. 97/2013 Z.z. Spoločná nehnuteľnosť sa nemusí ani viazať na existujúce a nezaniknuté spoločenstvo (§ 1 ods. 2, § 31 ods. 11), pôjde však skôr o výnimočnú situáciu; v prevažnej väčšine prípadov sa spoločná nehnuteľnosť viaže na existujúce spoločenstvo. Spoločná nehnuteľnosť je z hľadiska riadnej identifikácie aj pre nečlenov spoločenstva zapísaná v katastri nehnuteľností podľa § 9 ods. 1 písm. h/ vyhlášky č. 461/2009 Z.z. a prílohy č. 6 k nej. V katastri nehnuteľností je zápis vyjadrený slovami „pozemok je spoločnou nehnuteľnosťou“, no bez identifikácie konkrétneho pozemkového spoločenstva, keďže to vyhláška ani zákon č. 162/1995 Z.z. a č. 97/2013 Z.z. nevyžadujú. V predmetnej právnej veci to bolo splnené.

11. Krajský súd zopakoval, že u spoločnej nehnuteľnosti nemusí nevyhnutne ísť vždy len o ten istý spoluvlastnícky podiel všetkých spoluvlastníkov, dokonca to zákon č. 97/2013 Z.z. aj predpokladá, keď až v prípade pochybností o veľkosti spoluvlastníckych podielov sa má za to, že sú rovnaké. Svedčí o tom napríklad aj LV č. XXX v k.ú. B. (nehnuteľnosti na ňom zapísané boli predmetom kúpnej zmluvy z 05.06.2013), keď prevažná väčšina podielových spoluvlastníkov vlastní podiel 1/47 na spoločnej nehnuteľnosti, zvyšní napríklad podiel 1/94, 4/235 a žalobcovia podiel 1/282. Žalobcovia tento rozdiel nevysvetlil, hoci sa ich bezprostredne dotýka. Krajský súd preto vyhodnotil uvedenú námietku žalobcov ako právne irelevantnú.

12. Ďalej krajský súd poukázal na to, že výkladom pojmu „spoločná nehnuteľnosť“ v režime zákona č. 181/1995 Z. z. sa zaoberal aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp.zn. III. ÚS 154/2010 z 05.10.2010, podľa ktorého sa spoločná nehnuteľnosť vzťahuje na celý majetkový substrát pozemkového spoločenstva, keďže každý spoluvlastník môže mať len jeden podiel spoločnej nehnuteľnosti, ktorý je vyjadrený zlomkom z celku (§ 5 ods. 2 zákona č. 181/1995 Z.z. , § 9 ods. 4 zákona č. 97/2013 Z.z.). Pri prevode podielu alebo jeho časti dochádza síce k prevodu častí jednotlivých parciel, ale tie je potrebné zrátať, pretože sa jednoznačne hovorí o zákaze vzniku vlastníckych podielov (jednotlivých spoluvlastníkov) spoločnej nehnuteľnosti menších než 2000 m². K drobeniu pôdy by dochádzalo len v tom prípade, ak by pri prevode časti vlastníckeho podielu na nečlena spoločenstva bol súčet výmer jednotlivých pozemkov označených parcelnými číslami patriacich do tohto prevádzaného podielu v súhrne menší ako 2000 m², respektíve vtedy, ak by prevodcovi ostal podiel (v súhrne) menší ako 2000 m². Zákon č. 97/2013 Z.z. v § 8 ods. 1 ustanovuje, že podielové spoluvlastníctvo spoločnej nehnuteľnosti je nedeliteľné a nemožno ho zrušiť alebo vysporiadať podľa Občianskeho zákonníka. Táto zákonom zakotvená nedeliteľnosť spoločnej nehnuteľnosti naznačuje, že zákonodarca nemal na mysli nedeliteľnosť jednotlivých parciel patriacich do spoločnej nehnuteľnosti, ale to, že spoločná nehnuteľnosť je ako celok nedeliteľná, teda že má jednotný právny režim. Tento jednotný právny režim sa potom musí pri dispozícii s vlastníckym podielom spoločnej nehnuteľnosti vzťahovať aj na zákaz drobenia spoluvlastníckych podielov k nemu ako k celku.

13. Podľa názoru krajského súdu nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, č. XXX a č. XXXX v k.ú. B., LV č. XXX v k.ú. B., LV č. XXX, XXX a XXX v k.ú. I. a LV č. XXX v k.ú. X. spĺňajú podmienky spoločnej nehnuteľnosti. Z notárskej zápisnice spisanej notárom O.. A. B. sp. zn. N 74/2007, NZ 19280/2007 dňa 18.05.2007 vyplýva, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, č. XXX v k.ú. B., LV č. XXX v k.ú. B., LV č. XXX, XXX a XXX v k.ú. I. a LV č. XXX v k.ú. X. tvoria spoločnú nehnuteľnosť P.. Na základe tejto notárskej zápisnice Správa katastra Turčianske Teplice zapísala dňa 06.09.2007 na citované listy vlastníctva charakter nehnuteľností - spoločná nehnuteľnosť podľa § 9 ods. 1 písm. h/ vyhlášky č. 461/2009 Z.z. P. vzniklo podľa § 10 zákona č. 181/1995 Z.z. a Obvodný úrad Turčianske Teplice, referát poľnohospodárstva o tom vydal dňa 20.03.1996 potvrdenie č. 96/01304. Prokuratúra podľa krajského súdu správne zdôraznila, že pozemky evidované na týchto listoch vlastníctva už historicky tvorili spoločnú nehnuteľnosť v pozemknoknižných vložkách č. XXX v k.ú. B., č. XX, XXX a XXX v k.ú. B., č. XXX, XXX, XXX a XXX v k.ú. I. a ich stav sa nezmenil. Spoločná nehnuteľnosť je majetkovým substrátom spoločenstva, skladá sa z viacerých samostatných pozemkov, čo dokladuje aj notárska zápisnica spísaná notárom O.. A. B. sp.zn. N 74/2007, NZ 19280/2007 dňa 18.05.2007. Preto minimálne pri nehnuteľnostiach uvedených v citovanej notárskej zápisnici bolo potrebné pri prevode spoluvlastníckeho podielu na spoločnej nehnuteľnosti zvoliť postup vyplývajúci zo zákona č. 97/2013 Z. z., t. j. pôvodný vlastník svoj podiel musel najskôr ponúknuť na predaj ostatným vlastníkom podielov spoločnej nehnuteľnosti prostredníctvom výboru spoločenstva; a až keď o podiel neprejavia záujem ostatní vlastníci podielov, mohol ho predať tretej osobe. V kúpnej zmluve z 05.06.2013 sa v čl. IV. ods. 4 jednoznačne uvádza, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom kúpy, sú súčasťou spoločnej nehnuteľnosti P. S.; zmluvné strany zvolili postup ponukového konania tak, že priamo predávajúci (právny predchodca ďalších účastníkov), nie prostredníctvom výboru spoločenstva, ponúkal podielovým spoluvlastníkom svoj podiel na predaj. Tento postup je však v rozpore s § 9 ods. 7 zákona č. 97/2013 Z.z. , ktorý bol v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy účinný.

14. Ďalším predpokladom na zákonný prevod spoluvlastníckeho podielu na spoločnej nehnuteľnosti je predaj podielu na celej spoločnej nehnuteľnosti, pretože opačný postup je neprípustný (§ 9 ods. 8 zákona č. 97/2013 Z.z.). Predmetom kúpnej zmluvy z 05.06.2013 neboli pozemky zapísané na LV č. XXX a č. XXX v k.ú. I. a LV č. XXXX v k.ú. B., hoci v čase uzavretia kúpnej zmluvy tvorili spoločnú nehnuteľnosť s prevádzanými podielmi na pozemkoch zapísaných na LV č. XXX a č. XXX v k.ú. B., LV č. XXX v k.ú. I., LV č. XXX v k.ú. X. a LV č. XXX v k.ú. B.. Sumár týchto pozemkov spoločnej nehnuteľnosti vyplýva z už citovanej notárskej zápisnice sp.zn. N 74/2007, NZ 19280/2007 dňa 18.05.2007, ktorú v administratívnom konaní predložili samotní žalobcovia. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť je kúpna zmluva z 05.06.2013 v rozpore s § 9 ods. 8 zákona č. 97/2013 Z.z. a ako taká je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, čo mal okresný úrad skúmať postupom podľa § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. V tejto situácii sa má za to, že kúpna zmluva nebola uzavretá a okresný úrad nebol oprávnený na základe nej vykonať vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcov. Ak tak okresný úrad urobil, konal v rozpore s § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. a § 9 ods. 8 zákona č. 97/2013 Z.z.

15. Z uvedených dôvodov nebolo podľa krajského súdu možné pri prevode podielu na spoločnej nehnuteľnosti postupovať podľa § 140 Občianskeho zákonníka, pretože to zákon č. 97/2013 Z.z. v § 9 ods. 7 priamo vylučuje. Nejde o všeobecné podielové spoluvlastníctvo upravené v Občianskom zákonníku (lex generalis), preto pri osobitnej právnej úprave spoločnej nehnuteľnosti je potrebné postupovať podľa osobitného zákona (lex specialis), ktorým je zákon č. 97/2013 Z.z., čo sa v tomto prípade nestalo.

16. Podľa názoru krajského súdu nebol daný dôvod na prerušenie konania podľa § 100 ods. 2 písm. a/ SSP, pretože na Okresnom súde Martin sa pod sp.zn. 7C/288/2014 (konanie o určenie neplatnosti mimoriadneho valného zhromaždenia pozemkového spoločenstva P. z 14.04.2007) nevedie také konanie, ktoré by mohlo mať vplyv na rozhodnutie v predmetnej právnej veci. Ustanovenia § 1 ods. 2 a § 31 ods. 11 zákona č. 97/2013 Z.z. predpokladajú aj situáciu, keď spoločenstvo zaniklo a spoločná nehnuteľnosť naďalej existuje; v takom prípade upravuje spôsob nakladania so spoločnou nehnuteľnosťou v § 10 a

nasl.

17. Na základe uvedeného krajský súd konštatoval, že kúpna zmluva z 05.06.2013 je absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pretože sa ním obchádza zákon č. 97/2013 Z.z. a postup pri prevode vlastníckeho práva k podielu na spoločnej nehnuteľnosti ním predpokladaný má kogentný charakter, od ktorého sa nemožno odchýliť. Na právny úkon sa hľadí, akoby nebol urobený a nadobudnutie účinkov z neho nemôže zhojiť ani prípadné kladné rozhodnutie o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 96/1995). Vo veci nejde o relatívnu neplatnosť právneho úkonu podľa § 40a Občianskeho zákonníka, pretože nejde o predkupné právo upravené v § 140 Občianskeho zákonníka, ale o rozpor so zákonom č. 97/2013 Z.z. a jeho ustanovením § 9 ods. 8.

18. Krajský súd poukázal na to, že na konanie o povolení vkladu vlastníckeho práva sa vzťahujú ustanovenia Správneho poriadku v spojení s § 22 ods. 5 zákona č. 162/1995 Z.z. , ktorý sa opiera o zásadu materiálnej pravdy. Jej uplatnenie predpokladá dôsledné zistenie podkladov pre rozhodnutie, ktoré zákonodarca zveril správnomu orgánu, a táto povinnosť trvá až do vydania rozhodnutia. Krajský súd je toho názoru, že Okresný úrad Turčianske Teplice, katastrálny odbor nedostatočne skúmal skutkové a právne skutočnosti existujúce v čase jeho rozhodovania o povolení vkladu vlastníckeho práva a ak povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalobcov, konal v rozpore s § 31 ods. 1, ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. a § 9 ods. 8 zákona č. 97/2013 Z.z.

19. Vychádzajúc z uvedeného krajský súd dospel k záveru, že správne orgány oboch stupňov na základe podaného protestu prokurátora správne zistili skutkový stav a vec správne právne posúdili v intenciách zákonov č. 162/1995 Z.z. a Správneho poriadku a v ich konaní sa nevyskytli vady, ktoré by mali negatívny vplyv na zákonnosť ich rozhodnutí.

20. Proti rozsudku krajského súdu podali v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalobcovia (sťažovatelia) z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ SSP, navrhujúc, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil, vyhovel žalobe a zrušil rozhodnutie žalovaného a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

21. V dôvodoch uviedli, že krajský súd v bodoch 15. a 16. rozsudku citoval stanovisko Krajskej prokuratúry Bratislava k predmetu konania, avšak toto vyjadrenie ani jeho prílohy neboli žalobcom zo strany súdu doručené. O tom, že uvedený účastník vo veci zaujal stanovisko a to s obsahom citovaným v rozsudku sa žalobcovia dozvedeli až zo samotného rozsudku, pričom účastník sa vyjadril k podstatnej otázke, ktorou je existencia a rozsah spoločnej nehnuteľnosti. V tejto súvislosti žalobcovia poukázali na § 106 ods. 1 SSP a § 5 ods. 9 SSP a uviedli, že v zmysle princípu kontradiktórnosti má mať strana právo vyjadriť sa k tvrdeniam, námietkam a argumentom druhej strany. Uvedený princíp sa prejavuje aj v zásade „rovnosti zbraní“, pričom v konaní pred krajským súdom mala krajská prokuratúra možnosť vyjadriť sa k žalobe a argumentom žalobcov v nej uvedených, avšak žalobcovia túto možnosť nedostali. Krajská prokuratúra pritom vo svojom vyjadrení poukázala na viaceré relevantné skutočnosti a listiny, ktoré podľa nej dokazujú, že kúpna zmluva z 05.06.2013 neobsahuje vo svojom predmete všetky podiely na všetkých pozemkoch, ktoré v čase jej uzavretia tvorili spoločnú nehnuteľnosť. Krajská prokuratúra tvrdí, že zápisy ohľadom spoločnej nehnuteľnosti v rozsahu všetkých LV boli už v pozemkovej knihe. O tom je však potrebné doložiť dôkaz, ktorý sa, ak aj bol doložený do spisu, do rúk žalobcov nedostal. Aj keby boli zápisy na všetkých pozemkoch v súčasnosti evidovaných na LV vymenovaných krajskou prokuratúrou, je podľa žalobcov otáznosť, či ku dňu podpisu kúpnej zmluvy boli splnené všetky podmienky trvania spoločnej nehnuteľnosti podľa zákona č. 97/2013 Z.z. a to vo vzťahu ku všetkým pozemkom. V tejto súvislosti žalobcovia poukázali na to, že z bodov 42. a 45. odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd sa pri rozhodovaní priklonil a zbral do úvahy argumentáciu krajskej prokuratúry. Ak by mali žalobcovia k dispozícii jej vyjadrenie pred vyhlásením rozsudku, mohli zvrátiť výsledok konania tým, že by k predstretým argumentom predložili protiargumenty. Uvedeným postupom krajského súdu, keď rozsudok obsahuje množstvo prekvapivých a pre žalobcov nových skutočností a odkazov na listiny, ktoré im neboli doručené, bola žalobcom odňatá možnosť konať pred súdom a uplatniť svoje argumenty. Žalobcom nie je zrejmé, ako majú reagovať na obsah notárskej zápisnice č. 67/93 a úradného záznamu R

106/2014 a ÚZ 214/2017, keď im neboli doručené.

22. Žalobcovia trvali na tom, že právoplatné rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva nie je možné zrušiť správnym orgánom, ale iba rozsudkom súdu. V tejto súvislosti poukázali na § 35 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z., z ktorého nevyplýva podľa nich právo správneho orgánu konajúceho na úseku katastra zrušiť právoplatné rozhodnutie, ktoré bolo vydané v katastrálnom konaní iným správnym orgánom. Poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sž 84/99, v zmysle ktorého rozhodovať o zániku vlastníckeho práva zapísaného do katastra nehnuteľností podľa katastrálneho zákona prináleží len súdu. V tejto súvislosti uviedli, že medzičasom bola prijatá novela katastrálneho zákona, ktorá podanie protestu nevyklúčila, avšak nebol prijatý zákon, ktorý by výslovne zmocnil katastrálne úrady na zrušenie svojich právoplatných rozhodnutí na základe protestu. Judikatúra, na ktorú poukázal krajský súd, podľa žalobcov nerieši otázku prípustnosti zrušenia právoplatného rozhodnutia o povolení vkladu katastrom a zároveň nedáva odpoveď na to, ako má kataster postupovať v prípade, že prokurátorom tvrdený rozpor so zákonom je daný skôr obsahom zmluvy ako postupom a rozhodnutím katastra vo vkladovom konaní.

23. K bodu 43. odôvodnenia rozsudku žalobcovia uviedli, že pozemky zapísané na LV č. XXX podľa nich tým, že nemajú rovnaký okruh vlastníkov ako ostatné pozemky, nespĺňajú definičný znak spoločnej nehnuteľnosti. Z argumentácie žalobcov a vymedzenia pojmu spoločná nehnuteľnosť možno podľa žalobcov vyvodiť, prečo nevidia problém v tom, že na LV č. XXX nie je ten istý okruh spoluvlastníkov. Žalobcovia totiž tvrdia, že tieto pozemky, ani ďalšie netvoria spoločnú nehnuteľnosť. Kúpnu zmluvu uzavreli v dobrej viere, že pre nadobudnutie vlastníckeho práva splnili všetky zákonné podmienky.

24. K tomu, že súd v rozsudku vytkol, že predávajúci neponúkli pozemky ostatným spoluvlastníkom prostredníctvom výboru pozemkového spoločenstva, žalobcovia uviedli, že podľa nich sa na prevod nevzťahoval zákon č. 97/2013 Z. z., lebo pozemky v rozsahu, ako ich vymedzil súd, nespĺňajú znak spoločnej nehnuteľnosti. Ak by sa aj tento zákon na prevod vzťahoval, podiely ponúknuté boli, a aj keby neboli, nespôsobovalo by to absolútnu, ale iba relatívnu neplatnosť, tej sa však nikto nedomáha.

25. Krajský súd sa podľa žalobcov nedostatočne zaoberal otázkou vzniku spoločnej nehnuteľnosti a odkázal okrem iného aj na notársku zápisnicu O.. A. B. č. 74/2007. Súd však neskúmal, že zhromaždenie, z konania ktorého bola táto zápisnica spísaná, bolo vykonané v rozpore so zákonom. Tento rozpor spočíva v rozhodovaní o vytvorení spoločnej nehnuteľnosti zahrňujúcej aj pozemky vlastníkov, ktorí sa zhromaždenia nielenže nezúčastnili, ale na toto ich ani nikto nevolal.

26. Podľa názoru žalobcov krajský súd predčasne a nesprávne uzavrel otázku existencie spoločnej nehnuteľnosti a jej rozsahu. Vychádzal pritom zo zápisov katastra, avšak nezobral do úvahy, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy predávajúci nevlastnil podiely na pozemkoch zapísaných na LV č. XXXX. Preto ich ani nemohol predať žalobcom, a preto táto skutočnosť nemôže ani spôsobiť neplatnosť kúpnej zmluvy. Túto skutočnosť uviedli žalobcovia aj na pojednávaní a svoje tvrdenie preukazovali rozhodnutím OÚ ZA, odbor opravných prostriedkov č. UPo/12/2015-Ha z 02.02.2016, z ktorého je zrejmé, že prokurátor, ktorý napadol protestom druhú kúpnu zmluvu medzi žalobcami a p. U.. O. Y. dňa 09.09.2014 tento protest následne zobral späť z dôvodu, že predávajúci nevlastnil podiely na pozemkoch LV č. XXXX, preto ich nemohol predať žalobcom. Navyše v čase uzavretia zmluvy neboli na LV č. XXXX a č. XXXX uvedené údaje, že tieto pozemky tvoria spoločnú nehnuteľnosť. Tieto zápisy sa na predmetné LV dostali až úradným záznamom v roku 2017. Žalobcovia a p. Z. nemôžu byť viazaní takýmto zápisom vykonaným navyše ex post.

27. Ďalej žalobcovia poukázali na skutočnosť, že predávajúci a ani kupujúci nenamietajú neplatnosť kúpnej zmluvy. Rovnako napriek tomu, že o zamýšľanom predaji vedeli ostatní spoluvlastníci a podiely im boli ponúknuté (cez výbor podľa žalobcov ponúknuté nemuseli byť, pretože pozemkové spoločenstvo nebolo založené platne a aj keby bolo, nemalo právnu subjektivitu a teda ani orgány) a títo si právo na kúpu podielov neuplatnili.

28. Žalobcovia namietali, že v tomto prípade prokurátor ako aj súd opreli svoje závery o nezákonnosť rozhodnutia katastra o údajnú absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy. Podľa žalobcov je neprípustné, aby prokuratúra zasahovala do dobromyseľne uzavretých zmluvných vzťahov bez toho, aby podrobne a úplne zistila všetky relevantné skutočnosti, t. j. ako, kedy, rozhodnutím koho a v akom rozsahu vznikla spoločná nehnuteľnosť a či tento stav trval aj ku dňu podania protestu. Riešenie otázky neplatnosti zmluvy nemá byť predmetom rozhodovania správneho súdu ale všeobecných súdov v konaní o určenie vlastníckeho práva. Podľa žalobcov mal krajský súd v danom prípade aplikovať § 31 ods. 5 zákona č. 162/1995 Z.z., v zmysle ktorého má prokurátor oprávnenie podať protest proti rozhodnutiu o povolení vkladu, avšak kataster nemôže sám svoje rozhodnutie zrušiť. Podľa žalobcov má prokurátor právo podať žalobu na súd a to jednak žalobu o určenie vlastníckeho práva (§ 93 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo správnu žalobu (§ 24 ods. 14 zákona o prokuratúre).

29. Žalobcovia tiež poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 549/2015 zo 16.03.2016, ktorý pripúšťa, aby bola vec nadobudnutá od nevlastníka okamihom právoplatného povolenia vkladu a nie je pritom potrebné vec vydržať, ale stačí, aby bol nadobúdateľ dobromyseľný. Je to dokonca možné aj vtedy, ak sa pôvodný vlastník domáha svojho vlastníctva. Možnosť, že žalobcovia nadobudli vlastnícke právo v súlade s princípom vyjadreným v predmetnom náleze krajský súd nezobral vôbec do úvahy.

30. Žalobcovia tiež namietali, že v tomto prípade boli zrušením povolenia vkladu zbavení vlastníckeho práva bez toho, aby sa predchádzajúci vlastník čohokoľvek domáhal a musel preukazovať, že sú tu nielen dôvody neplatnosti kúpnej zmluvy ale aj naliehavý právny záujem.

31. Nesprávne právne posúdenie zo strany krajského súdu spočíva podľa žalobcov v nesprávnom posúdení kúpnej zmluvy ako absolútne neplatného právneho úkonu, v nesprávnej aplikácii ustanovení zákona č. 97/2013 Z.z. na daný prípad, keďže existencia a rozsah spoločnej nehnuteľnosti ku dňu uzavretia kúpnej zmluvy sú podľa žalobcov sporné a nebolo jednoznačne preukázané a zdokladované, že tento rozsah je práve taký, ako tvrdí krajský súd. Krajský súd oprel svoje rozhodnutie o notársku zápisnicu č. 74/2007, ktorá však neobsahuje všetky listy vlastníctva a teda definuje spoločnú nehnuteľnosť čo do rozsahu inak, ako krajský súd, ktorý zahrnul do spoločnej nehnuteľnosti aj pozemky na LV č. XXXX, pričom sám uviedol, že rozhodujúcim dokumentom pre zápis spoločnej nehnuteľnosti do katastra je uvedená notárska zápisnica. LV č XXXX však nie je uvedený ani v predmetnej notárskej zápisnici, ani vo výpise z registra pozemkových spoločností bývalého Obvodného lesného úradu v Martine, čo je jeden z dokumentov, na základe ktorých kataster vykonáva zápisy údajov, že ide o spoločnú nehnuteľnosť. Navyše údaje o zápise kódu spoločnej nehnuteľnosti majú len evidenčný a informatívny charakter, preto nie sú konštitutívne a kataster neskúma správnosť údajov vyplývajúcich z predložených listín a ani platnosť týchto listín (Katastrálny bulletin č. 2/2016 - odpoveď na otázku č. 12). Pri vykonávaní zápisov je najdôležitejším dokumentom zmluva uzavretá medzi spoluvlastníkmi pozemkov. Jedine oni tým, že zmluvne prejavia svoju vôľu môžu rozhodnúť o tom, že ich pozemky sa podrobia režimu spoločnej nehnuteľnosti. Ide o tak významný zásah do vlastníctva, že o rozhodovaní o ňom musia byť informovaní všetci vlastníci. Uzavretie zmluvy o vytvorení spoločnej nehnuteľnosti v konaní však preukázané nebolo. Aj keď zákon o pozemkových spoločnostiach v čase prevodu výslovne stanovil, že podielové spoluvlastníctvo nemožno zrušiť podľa Občianskeho zákonníka, na vznik spoločnej nehnuteľnosti je podľa žalobcov potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, pretože v roku 2007 platil zákon č. 181/1995 Z.z., ktorý spoločnú nehnuteľnosť nedefinoval a nestanovoval ako vzniká a v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 181/1995 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na práva a povinnosti vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti ustanovenia Občianskeho zákonníka.

32. Žalobcovia predložili v rámci konania do spisu aj žalobu, ktorou napádajú predmetnú notársku zápisnicu č. N 74/2007 a domáhajú sa určenia neplatnosti uznesení prijatých na zhromaždení, ktorého priebeh táto zápisnica zachytáva. Konanie je vedené na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 7C/288/2014. Krajskému súdu teda boli známe argumenty spochybňujúce platnosť vzniku spoločnej nehnuteľnosti v rozsahu podľa notárskej zápisnice č. 74/2007, napriek tomu sa k týmto argumentom nevyjadril. Podľa

žalobcov nemal krajský súd jednoznačne preukázané, že spoločná nehnuteľnosť platne vznikla v ňom tvrdenom rozsahu. Preto mal žalobe vyhovieť alebo konanie prerušiť do právoplatného skončenia konania sp.zn. 7C/288/2014, kde sa bude súd zaoberať otázkou, či a v akom rozsahu spoločná nehnuteľnosť v roku 2007 bola vytvorená. Krajský súd vychádzal podľa názoru žalobcov z neúplných údajov, dokladov, ktorých platnosť bola spochybnená, a zápisov v katastri, ktoré majú len evidenčný charakter.

33. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcov uviedol, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a navrhol, aby kasačný súd tento potvrdil. K tvrdeniu žalobcov, že údaje o zápise kódu spoločnej nehnuteľnosti na liste vlastníctva majú len evidenčný a informatívny charakter, žalovaný uviedol, že informácia na liste vlastníctva o tom, že nehnuteľnosti, ktoré sú na ňom evidované, sú spoločnou nehnuteľnosťou, je hodnoverným a záväzným údajom katastra. Uvedené znamená, že každý môže veriť, že údaj katastra zodpovedá právu a skutočnosti, pričom opak je potrebné preukázať verejnou alebo inou listinou. Správny orgán katastra rozhodujúci o návrhu na vklad preto musí vychádzať z údajov katastra, ktorých pravdivosť nebola vyvrátená.

34. Krajská prokuratúra Bratislava vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcov navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcov ako nedôvodnú zamietol. Uviedla, že v predmetnej veci podala vyjadrenie len Krajská prokuratúra Žilina pod sp.zn. Kc 29/17/5500-6 zo 06.07.2017. Uvedené vyjadrenie je citované v bodoch 14. až 19. rozsudku krajského súdu, pričom sa tam nesprávne uvádza, že ide o vyjadrenie Krajskej prokuratúry Bratislava. Krajská prokuratúra nemá vedomosť o tom, či a akým spôsobom bolo toto vyjadrenie žalobcom oznámené. V tejto súvislosti poukázala na dôvodovú správu k SSP a dodala, že v prípade, ak uvedené vyjadrenie nebolo žalobcom zaslané, táto skutočnosť sama o sebe dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP nezakladá, pretože žalobcom nebolo znemožnené uskutočnenie ich procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces, nakoľko vyjadrenie Krajskej prokuratúry Žilina len nadväzovalo na dôvody protestu a rozhodnutia žalovaného. Žalobcom boli známe dôvody nezákonnosti protestom napadnutého rozhodnutia o povolení vkladu. Krajská prokuratúra Žilina vo vyjadrení len reagovala na tvrdenie v žalobe o neexistencii spoločnej nehnuteľnosti, pričom poukázala na skutočnosti vyplývajúce z administratívneho spisu (citované v bode 16. rozsudku) a nepredkladala žiaden nový dôkaz. Rozsudok krajského súdu nie je založený len na argumentácii Krajskej prokuratúry Žilina a ani na žiadnych nových skutočnostiach, ktoré by mohli byť pre žalobcov prekvapivé. Vychádza z podkladov a skutočností, ktoré žalobcom boli známe a sú objektivizované v administratívnom spise žalovaného a z týchto vychádza aj záver rozsudku o tom, že v danej veci išlo o spoločnú nehnuteľnosť.

35. Ďalej krajská prokuratúra uviedla, že konanie o vklade je nesporným správnym konaním a orgán katastra nemôže povoliť vklad, ak sa v konaní vyskytne sporný prvok, napr. aj v otázke, či prevádzané pozemky patria alebo nepatria do spoločnej nehnuteľnosti. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžp/28/2013, podľa ktorého nie je úlohou správnych súdov pri preskúmaní rozhodnutí správnych orgánov nahrádzať ich činnosť, najmä pokiaľ ide o riadne zistenie skutkového stavu, teda správne súdy nie sú oprávnené v tomto smere dopĺňať rozhodnutia správnych orgánov. Ak teda krajský súd posúdil správnosť dôvodov zrušenia rozhodnutia o povolení vkladu, tak ako boli vymedzené v proteste prokurátora a ako boli objektivizované v administratívnom spise žalovaného, nie je možné konštatovať naplnenie dôvodu kasačnej sťažnosti ani podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, pričom posúdenie otázky, či prevádzané pozemky sú resp. nie sú spoločnou nehnuteľnosťou, správneho súdu neprináležalo.

36. Ďalší účastník v 4. rade sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnil s názorom žalobcov a ich sťažnostným návrhom a k tomu uviedol, že v čase povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností neexistovali skutočnosti vylučujúce povolenie vkladu, konalo sa v dobrej viere a nebol porušený verejný záujem, spoluvlastnícke podiely boli ostatným spoluvlastníkom ponúknuté, pričom nikto o ne neprejavil záujem, taktiež nikto nenamietal neplatnosť kúpnej zmluvy. Správne orgány podľa neho nesprávne aplikovali zákon o pozemkových spoločnostiach na zistený skutkový stav, keď sa na tento prípad uvedený zákon nevzťahuje, nakoľko predmetom prevodu neboli spoločné nehnuteľnosti.

37. Ďalšie účastníčky v 2. a 3. rade sa ku kasačnej sťažnosti žalobcov nevyjadrili.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a 2 SSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcov je dôvodná a rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP). Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

39. Predmetom kasačného konania bol rozsudok, ktorým krajský súd podľa § 190 SSP zamietol žalobu žalobcov o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. LPO 5839/2015-737/Va zo 16.10.2015, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcov a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Žilina, odbor opravných prostriedkov č. UPo 5/2015-Eu zo 06.07.2015 o vyhovení protestu prokurátora č. Pd 41/15/5506-5 z 30.04.2015, podanému proti rozhodnutiu Okresného úradu Turčianske Teplice, katastrálny odbor č. V 363/13 zo 17.01.2014 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k pozemkom parcely registra E, zapísaným na LV č. XXX v k.ú. I., LV č. XXX a č. XXX v k.ú. B., LV č. XXX v k.ú. X. a LV č. XXX v k.ú. B., v prospech žalobcov, na základe kúpnej zmluvy z 05.06.2013.

40. Sťažovatelia ako dôvod kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu okrem iného uviedli, že im krajský súd pred rozhodnutím vo veci nedoručil vyjadrenie ďalšieho účastníka - krajskej prokuratúry k žalobe, čím im bola odňatá možnosť s týmto vyjadrením sa oboznámiť a zaujať k nemu stanovisko.

41. Podľa § 105 ods. 1 SSP ak správny súd nariadi pojednávanie, pripraví ho tak, aby bolo možné rozhodnúť vo veci spravidla na jedinom pojednávaní.

42. Podľa § 105 ods. 2 písm. a/ SSP na účel podľa odseku 1 predseda senátu doručí žalobu s prílohami žalovanému a ďalším účastníkom podľa § 32 ods. 3 a vyzve ich, aby sa k nej v lehote určenej správnym súdom písomne vyjadrili, a zároveň ich poučí, že ak to neurobia, správny súd môže vo veci konať ďalej, a že najneskôr vo vyjadrení môžu požiadať, aby správny súd vo veci nariadil pojednávanie.

43. Podľa § 106 ods. 1 SSP ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenia alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, zašle bezodkladne žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe. Žalobca sa k nim môže vyjadriť v lehote určenej správnym súdom.

44. Podľa § 106 ods. 2 SSP k vyjadreniu žalobcu sa môžu účastníci konania vyjadriť v lehote určenej správnym súdom. Na ďalšie vyjadrenia správny súd nemusí prihliadať, o čom účastníkov konania poučí.

45. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola práva, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich napr. z čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou ESĽP. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97). Z

uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m.m. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07). Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je teda - okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) - aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“. Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva, predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Ústavný súd k tomu uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade s dohovorom), najmä garanciam obsiahnutým v práve na prístup k súdu, v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7. júna 2016, sp.zn. III. ÚS 32/2015).

46. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci svojej judikatúry požaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť a príslušnú argumentáciu za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej odporca (napr. rozhodnutie zo 6. februára 2001 vo veci I.). Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu, a vyjadriť sa k nim (napr. rozsudok zo 4. júna 2002 vo veci D. v. S.).

47. Z rozsudku ESLP v prípade J. v. S. z 13. januára 2015 okrem iného vyplýva, že pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nemožnosti sťažovateľky vyjadriť sa k vyjadreniu odporcu v rámci odvolacieho konania, ESLP bol toho názoru, že aj keď predmetné vyjadrenie odporcu neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľka už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a podľa vlády nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a sťažovateľke mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ním. Keďže tomu tak nebolo, došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé konanie, zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru. V bode 45 tohto rozsudku ESLP konštatuje, že strany konania musia mať príležitosť oboznámiť sa so všetkými dôkazmi a stanoviskami, pričom majú právo sa k nim vyjadriť, a to bez ohľadu na to, či ide o prvostupňové alebo odvolacie konanie, a bez ohľadu na to, či sa odvolacom konaní objavia nové skutočnosti.

48. Na základe uvedeného je potrebné právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov aj v správnom súdnom konaní považovať za súčasť práva na spravodlivý proces a za naplnenie princípu rovnosti zbraní; na druhej strane správnomu súdu potom doručenie vyjadrení slúži ako ucelený podklad pre jeho rozhodnutie vo veci.

49. Komunikácia správneho súdu s účastníkmi konania po podaní správnej žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy je upravená v § 105 a § 106 SSP. V zmysle § 105 ods. 1 SSP, ak správny súd nariadi pojednávanie, pripraví ho tak, aby bolo možné rozhodnúť vo veci spravidla na jedinom pojednávaní. Na uvedený účel predseda senátu podľa § 105 ods. 2 písm. a/ SSP doručí žalobu s prílohami žalovanému a ďalším účastníkom podľa § 32 ods. 3 a vyzve ich, aby sa k nej v lehote určenej správnym súdom písomne vyjadrili, a zároveň ich poučí, že ak to neurobia, správny súd môže vo veci konať ďalej. Podľa § 106 ods. 1 SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenia alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, zašle bezodkladne žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe, pričom žalobca sa k nim môže vyjadriť v lehote určenej správnym súdom. K vyjadreniu žalobcu sa v zmysle § 106 ods. 2 SSP môžu účastníci konania vyjadriť v lehote určenej správnym súdom. Na ďalšie vyjadrenia správny súd nemusí prihliadať, o čom účastníkov konania poučí.

50. Z uvedeného vyplýva, že ak sa žalovaný alebo ďalší účastník podľa § 32 ods. 3 SSP, v tomto prípade krajská prokuratúra (§ 32 ods. 3 písm. c/ SSP v spojení s § 48 SSP), vyjadrí k žalobe, prikróčí správny súd k bezodkladnému doručeniu vyjadrenia žalovaného alebo ďalšieho účastníka žalobcovi s tým, aby sa žalobcovi umožnilo vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaného alebo ďalšieho účastníka. Reagovať

na vyjadrenie žalovaného alebo ďalšieho účastníka replikou je procesným právom, nie povinnosťou žalobcu. Vo výzve na tzv. repliku zároveň správny súd žalobcovi na zaslanie repliky určí lehotu. Podstatné v tomto prípade je umožniť žalobcovi reagovať na všetky relevantné skutkové a právne tvrdenia žalovaného alebo ďalšieho účastníka, aby bol dodržaný princíp rovnosti zbraní. To, či žalobca toto svoje procesné oprávnenie využije, je vecou jeho rozhodnutia.

51. Preskúmaním obsahu súdneho spisu kasačný súd zistil, že krajský súd pred rozhodnutím vo veci nedoručil žalobcom vyjadrenie ďalšieho účastníka, v tom čase Krajskej prokuratúry Žilina, zo 6. júla 2017 k podanej žalobe, ktoré bolo doručené Krajskému súdu v Žiline dňa 7. júla 2017 (č.l. 82 spisu). Ani zo zápisnice o pojednávaní Krajského súdu v Bratislave z 13. júna 2018 nevyplyva, že by krajský súd toto vyjadrenie žalobcom doručil na pojednávaní resp. že by ich s jeho obsahom inak oboznámil a dal im možnosť k tomuto sa vyjadriť. Z obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu je zrejmé, že toto vyjadrenie krajský súd začlenil do jeho odôvodnenia (bod 15. až 19. odôvodnenia napadnutého rozsudku), hoci v rozsudku krajského súdu je nesprávne uvedené, že ide o vyjadrenie Krajskej prokuratúry Bratislava.

52. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 209/2014 <. z 28. augusta 2014).

53. Kasačný súd v tejto súvislosti opätovne poukazuje na rozhodnutie ESLP z 13. januára 2015 vo veci J. proti S., z ktorého vyplýva, že aj keď vyjadrenie odporcu neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľka už nebola vyjadřila v predchádzajúcom priebehu konania, a podľa vlády nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a sťažovateľke mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ním.

54. Kasačný súd poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia ESLP, napr. vo veci X. zo 4. októbra 2011 a G. z 27. apríla 2010, podľa ktorých požiadavka, že účastníci v súdnom konaní musia mať možnosť dozvedieť sa a reagovať na všetky predložené dôkazy a vyjadrenia, sa v ich prípade uplatňuje na odvolacie konanie, ako aj na konanie na prvom stupni bez ohľadu na skutočnosť, že odvolanie nemusí obsahovať nové tvrdenia.

55. Vzhľadom na vyššie uvedené podľa názoru kasačného súdu postupom krajského súdu v prejednávanej veci bol nepochybne porušený jeden z princípov spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania, keďže žalobcom nebolo umožnené oboznámiť sa s obsahom vyjadrenia ďalšieho účastníka k žalobe a zaujať k nemu stanovisko, čím bol daný kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP. S ohľadom na uvedené závery sa kasačný súd vecnou stránkou predmetu konania nezaoberal, keď vecné posúdenie by bolo v tomto štádiu konania predčasné.

56. Na základe uvedených dôvodov kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

57. Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude dodržať postup podľa § 106 SSP, vo veci opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie dostatočne náležite a presvedčivo odôvodniť tak, aby bolo v súlade s ústavným právom účastníka konania na spravodlivé súdne konanie.

58. Vzhľadom k tomu, že kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, v súlade s § 467 ods. 3 SSP o nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd.

59. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 139 ods. 4

SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.